

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

1

בפני כב' השופטת, סגנית נשיא מירה דהן

תובע

א.ג.

ע"י ב"כ עו"ד אלכסנדר עירד
אבא הלל סילבר 7 רמת-גן

נגד

ב.ג.

ע"י ב"כ עו"ד ציפי פיק
רחוב טוסקניני 2 תל-אביב

נתבעת

2

3

פסק דין

4

5

6 בפני תובענה לביטול פסק בורר, אשר ניתן ע"י כב' השופט (בדימוס) ש. ביום 30.7.2015

7 והכולל שלושה פסקים ואלו הם- פסק בורר בערעור, פסק בורר בתביעה לדמי שימוש ראויים

8 ו-פסק בורר בתביעה לאיזון משאבים.

9

10 רקע כללי

11 1. בשנת 1987 נישאו הצדדים זה לזה כדמו"י והתגרשו ביום ----.2010; מנישואיהם

12 נולדו שלושה ילדים, כיום בגירים.

13 החל משנת 2005 מנהלים הצדדים הליכים בפני בית המשפט לענייני משפחה ובפני

14 ערכאות נוספות.

15

16 2. א. ביום 6.1.2013, ניתן בבית משפט לענייני משפחה פסק דינה של כב' השופטת

17 ו. פלאוט בתביעות שבין הצדדים; פסק הדין קבע כי רכוש ונכסי הצדדים

18 יאוזנו ביניהם (ראה סעיף 30 לפסק הדין בתמ"ש 40772/05; להלן: "פס"ד

19 משפחה").

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

- 1 ב. ביום 26.2.2013 הגיש התובע לבית המשפט המחוזי, ערעור על פס"ד משפחה
2 של כב' השופטת פלאוט (עמ"ש 50807-02-13 ; להלן: "הערעור").
3 ביום 11.7.2013 התקיים דיון בערעור במסגרתו הסכימו הצדדים להעביר את
4 הסכסוך שביניהם להליך של בוררות בפני שופט בדימוס.
5 בדיון כאמור ובהסכמת הצדדים, מונה כב' השופט (בדימוס) יצחק ש. כבורר
6 אשר ידון ויכריע בכל ההליכים התלויים ועומדים בין הצדדים, לרבות בתיק
7 הערעור.
8 ג. בישיבת הבוררות שהתקיימה ביום 16.08.2013 סוכמו עקרונות היסוד שעל
9 פיהם תתנהל הבוררות וביניהם כי הבוררות תתנהל עפ"י הדין המהותי.
10
11 3. ביום 11.1.2015 וטרם מתן פסקי הבוררות, הגיש התובע בקשה לפסילת
12 הליכי
13 הבוררות או לחילופין להעברת הבורר מתפקידו; הבקשה נדחתה בהחלטתי
14 מיום 23.3.2015.
15 ערעורים שהגיש התובע הן לבית המשפט המחוזי והן לבית המשפט העליון
16 ובהתייחס להחלטה האמורה, נדחו מאחר ולא נמצא כי מתקיימות נסיבות
17 חריגות המצדיקות עיכוב הליכי הבוררות, ובפרט נוכח הימצאות הליכי
18 הבוררות בשלבי סיום וערב כתיבת פסקי הבוררות.
19
20 4. ביום 30.7.2015 כאמור לעיל, ניתנו פסקי הבוררות בערעור, בתביעה לדמי
21 שימוש ראויים ובתביעה לאיזון משאבים (להלן: "הפסק" או "פסק
22 הבורר").
23 התובענה דנן לביטול פסקי הבוררות הוגשה ביום 28.10.2015 והיא אשר על
24 המדוכה.
25
26 טענות התובע
27 5. א. התובע טוען כי שוויה של דירת המגורים המשותפת בהרצליה אשר היא אחד
28 הנכסים העיקריים של בני הזוג והרשומה על שם הנתבעת בלבד, הוערך על
29 ידי
30 הבורר בסך של 1,800,000 ₪ מבלי לאפשר לצדדים להביא ראיות בעניין
31 ומבלי למנות מומחה אשר ישום הדירה כדבעי.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

- 1 עוד טוען התובע כי הבורר החליט "לשלוף" מחיר זה במעין שומה פרטית
2 שערך ותוך שהוא מציין כי אם הצדדים חולקים על השווי שנקבע, יודיעו לו
3 על כך והוא ימנה שמאי לשום את הדירה.
4 ב. לטענת התובע, עסקינן בעילת ביטול פסק הבורר ובהתאם לסעיף 24(4) לחוק
5 הבוררות תשכ"ח-1968 (להלן: "חוק הבוררות") שכן לעניין שומת דירת
6 המגורים – "לא ניתנה לבעל דין הזדמנות נאותה לטעון טענותיו או להביא
7 ראיותיו".
8 ג. כמו כן ומאחר והבורר לא נימק את שווי הדירה שנקבע על ידו, בניגוד לקבוע
9 בסעיף 24(6) לחוק הבוררות וכן לא הסביר על בסיס מה נקבע שווי זה וכן אף
10 לא נתן לצדדים הזדמנות להתייחס לעניין השווי, הרי בכך לא קיים אף אחד
11 מהתנאים המצטברים שבסעיף י' לתוספת הראשונה לחוק וכן פעל בניגוד
12 לסעיף 30 לחוק הבוררות.
13
14 6. א. מוסף התובע וטוען כי למעשה לא ניתנה לו כל הזדמנות להביא ראיות או
15 לטעון טענות גם בעניין שיעור אחזקותיו של התובע בחברת ג. בע"מ
16 (להלן: "החברה") ובהתאם לסעיף 24(4) לחוק הבוררות. הנתבעת הסתמכה
17 על נתוני רשם החברות וטענה כי התובע מחזיק ב- 2/3 ממניות החברה.
18 התובע טען כי הרישומים אינם משקפים את הבעלות האמיתית וכי חצי
19 מהמניות הרשומות על שמו מוחזקות בנאמנות לטובת אחיו א. לטענת
20 התובע הבורר מנע הימנו מלהגיש עדויות וראיות לתמוך בטענתו והבקשה
21 למעשה לא נדונה.
22 ב. לטענת התובע, הליכים לפי סעיף 11 לחוק יחסי ממון בין בני זוג תשל"ג -
23 1973 (להלן: "חוק יחסי ממון") הינם הליכי ביניים וכי החלטות שמתקבלות
24 במסגרתם אינן יכולות להכריע בשאלות של בעלות בנכסים ואף לא להקים
25 מעשה בית דין לצורך הליכי איזון משאבים ; בקשת התובע לקבוע כי מדובר
26 בהליכי ביניים למעשה לא הוכרעה כדבעי שכן לא ניתנה לתובע הזדמנות
27 להביא ראיות ועדויות בסוגיה ; טען התובע כי הוצב בפניו מחסום דיוני שלא
28 כדן שכן לא היה מימוש אפקטיבי של זכות הטיעון.
29 ג. לטענת התובע מאחר והבורר חסם אותו מלהביא ראיות או לטעון טענות,
30 הרי שבקשתו להזמין עדים ולהציג ראיות מוסמסה הן בעניין שיעור
31 האחזקות בחברה והן בעניין המחסום הדיוני ולכן דין פסק הבורר להתבטל.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

- 1
2 ביום 6.8.2013 חתמו הצדדים והבורר על ההסכם כי פסק דינו של הבורר
3 יינתן
4 בתוך 60 יום מסיום הגשת הסיכומים, במידת הצורך יהיה הבורר רשאי
5 להאריך את המועד ב- 60 יום נוספים.
6 לטענת התובע, בתיק איזון משאבים, הנתבעת הגישה את סיכומיה ביום
7 13.11.2014 ואילו, התובע לא הגיש סיכומי תשובה, פסק הבורר ניתן ביום
8 30.7.2015, חודשים לאחר פקיעת סמכותו ומשכך מתקיים האמור בסעיף
9 24(8) לחוק הבוררות – לפיו "הפסק ניתן לאחר שעברה התקופה לנתינתו".
10
11 עוד טוען התובע, כי יש לבטל את פסק הבוררות מכוח סעיף 24(10), סעיף
12 24 (11), סעיף 30 וסעיף יד' לתוספת הראשונה לחוק הבוררות, עקב התנהלות
13 הבורר שלקחה לטענתו בהפרה של חובת האמון והנאמנות שהוא חב לצדדים
14 ופגיעה בכללי הצדק הטבעיים.
15 טוען התובע כי ההליך כולו היה "משחק מכור" לטובת הנתבעת וכי היה ידוע
16 וגלוי שפסקי הבוררות יינתנו לטובתה.
17
18 בנוסף טען התובע כי פסק הבורר ניתן בניגוד לקבוע בסעיף 11 לתוספת
19 הראשונה לחוק הבוררות שכן הבורר קבע קביעות "סתמיות" ללא הנמקה,
20 וכן
21 דחה טענות שהנתבעת כלל לא חלקה עליהן והן לדוגמא:
22 טוען התובע כי חוות דעת המומחה רו"ח רוזנברג אשר העריכה את שווי
23 החברה נעשתה באופן שגוי שכן לדידו הערכת שווי של עסק חי עפ"י הנחיית
24 בית המשפט העליון יש לבצע בשיטה הקרויה "היוון תזרים מזומנים" ולא
25 עפ"י שומות של נכסים; לטענת התובע הבורר כלל לא הכריע בעניין והתעלם
26 מהסוגיה.
27 טען התובע לכספים בשווי של מאות אלפי שקלים אשר גלגלה הנתבעת
28 לטענתו
29 (בבנק לאומי) ואשר תועדו בדפי החשבון שלה; אלא שהכרעה בעניין זה
30 נשמטה מפסק דינו של הבורר.
31 טען התובע כי הנתבעת העלימה מחשבונות הבנק בסך של כ- 183,500 ₪

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

- 1 בחודש אוגוסט 2005, ואולם ההכרעה בעניין לא נומקה.
- 2 ד. במסגרת תיק איזון המשאבים הסכימו הצדדים על חשיפה וגילוי של דפי
- 3 החשבון הדדית; הבורר דחה בקשת התובע לעשות כן ללא כל הנמקה על אף
- 4 הסכמת הנתבעת לכך.
- 5 ה. התובע טוען כי הבורר פסק לטובת הנתבעת באשר לחוב של חברת ג. בע"מ
- 6 בסך של 22,205 ₪ לחברת ג. בע"מ (עמ' 7 לפסק הבורר באיזון משאבים)
- 7 ואולם הצדדים לא התייחסו לחוב זה וכן הסך לא הוזכר בפסק דינה של כב'
- 8 השופטת פלאוט ולטענת התובע מדובר בהמצאת יש מאין.
- 9 ו. לטענת התובע "שיפר" הבורר את מועד הקרע בניגוד למוסכם והקדימו ליום
- 10 15.8.2005 (עמ' 7 לפסק איזון משאבים) במקום התאריך המוסכם
- 11 31.08.2005; לטענת התובע מדובר בניסיון להיטיב עם הנתבעת בקבלת
- 12 ריבית והצמדה ולזכות אותה בכספים שלא מגיעים לה.
- 13
- 14 10. לטענת התובע, נמנע הבורר מלדון בסוגיות שנמסרו להכרעתו וזאת בניגוד לסעיף
- 15 24(5) לחוק הבוררות בנושאים:
- 16 א. הבקשה לביטול עיקולים שהוגשה ע"י חברת ג. בע"מ.
- 17 ב. הבקשה להבאת ראיות נוספות בערעור מטעם התובע בדבר שיעור האחזקות
- 18 בחברה.
- 19 ג. היבטים בעייתיים בחוות הדעת של המומחה רו"ח רוזנברג בעניין הערכת
- 20 השווי של חברת ג. כאמור לעיל בוצעו שומות של נכסי החברה ולא "היוון
- 21 תזרים המזומנים".
- 22 ד. התעלמות מחומר הראיות לעניין צי האוטובוסים שהיה לחברה במועד
- 23 הנישואין.
- 24 ה. הבקשה לביטול הקביעות של רו"ח יואל כהן אשר מונה לטענת התובע בניגוד
- 25 לתנאים ולמנגנון שבסעיף יב' לתוספת הראשונה לחוק הבוררות.
- 26 ו. לא נדונה טענת התובע כי שומת הרכבים לא התייחסה כדבעי לאביזרי
- 27 המיגון שלא שייכים לחברה וכי השומה מתייחסת לשווי של רכב שנמכר
- 28 בנפרד, במכירה של מוכר מרצון לקונה מרצון, להבדיל ממכירה במרכז ו/או
- 29 של הצי בכללותו.

30
31

טענות הנתבעת

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

11. א. ראשית הזכירה הנתבעת כי מאז הוגשה התביעה הרכושית בשנת 2005, חלפו
2 כבר למעלה מ- 11 שנים אך ההליך טרם הסתיים; לטענתה משך כל השנים
3 שחלפו, לא קיבלה הנתבעת דבר על חשבון הרכוש המשותף והתובע ממשיך
4 להחזיק וליהנות באופן בלעדי מעיקר רכוש הצדדים שהוא החברה ומשך
5 מתנהל התובע בחוסר תום לב והיא חווה עינוי דין של ממש.
6 ב. לטענת הנתבעת, הבורר ניהל את הבוררות דן על פני עשרות שעות, מאות
7 עמודי פרוטוקול והוציא פסקי בוררות מנומקים ביותר הנושאים 57 עמודים.
8 כן טענה כי למעשה מבקש התובע לערער על פסק הבורר לגופו שכן טענותיו
9 מתמקדות בתוכן פסק הדין במשפחה ובהחלטות שניתנו בהליך הקודם;
10 הדבר בלתי אפשרי במסגרת תובענה לביטול פסק בוררות אשר אמור
11 להתמקד בתקינות הליך הבוררות ולא להוות ערכאת ערעור על פס"ד
12 במשפחה ו/או פסק הבורר.
13 ג. לא זו אף זו, משעה שמונה הבורר לדון אף בערעור אשר הוגש על יד התובע
14 לביהמ"ש המחוזי במסגרת עמ"ש 13-02-50807, בסמכות הבורר היה לתקן
15 את פסק דינו של בית המשפט למשפחה והדברים נכתבו מפורשות בפרק טז'
16 לפסק הבורר (עמוד 28):
17 "משמונתי על ידי בית המשפט המחוזי לפסוק בערעור זה שבו אני דן,
18 קנויות לי כל הסמכויות שהיו לביהמ"ש שעל פסק דינו הוגש ערעור".
19
20 אשר על כן ביהמ"ש דכאן, אינו יכול לשבת כערכאת ערעור על פסק הבורר
21 שכן בכך ישמש בית המשפט דכאן כערכאת ערעור על בית המשפט המחוזי
22 ואשר במסגרתו ועל פי סמכותו הוציא הבורר את הפסק.
23 ד. בנוסף טענה הנתבעת כי התובענה דן הוגשה באיחור רב שכן פסק הבורר
24
25 עוד ביום 30.7.2015 אולם הומצא לצדדים רק ביום 30.12.2015, וזאת בעטיו
26 של התובע אשר נמנע מלשלם את שכר טרחתו של הבורר.
27 מפנה הנתבעת לפסיקה הקובעת כי יום חתימת פסק הדין הוא יום נתינתו
28 (ראה גם פרופ' סמדר אוטולנגי, בוררות דין ונוהל, מהדורה רביעית בעמוד
29 498; להלן: "אוטולנגי") ומשכך עבר חלף לו המועד להגיש התובענה דן.
30 התובע לא הצביע על כל סיבה מוצדקת מדוע הוגשה התובענה באיחור
31 ובניגוד למועדים הקבועים בדין.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

- 1
2 א. לעניין הטענה בדבר שווי דירת המגורים, טוענת הנתבעת כי הבורר ציין
3 מפורשות בפסק הבוררות כי שווי הדירה לא הוכח במסגרת ההליך וניתנה
4 אפשרות לצדדים להשיג על ממצאי השמאות.
5 ב. הנתבעת אינה מתנגדת לשומת שווי הדירה על ידי שמאי מוסכם ביניהם, עם
6 זאת היא טוענת כי יש להעריך את שווי הדירה במועד הקרע, קרי שנת 2005
7 וכי הערכת שווי הדירה נכון למועד פסק הבוררות דווקא עושה עוול עם
8 הנתבעת.
9
10 13. הנתבעת טוענת כי יש לדחות את טענות התובע המתייחסות לפסילת חוות דעתו של
11 המומחה רו"ח רוזנברג, שכן מדובר בטענות משפטיות שאינן מתאימות להליך של
12 ביטול פסק הבוררות. עוד מפנה הנתבעת לכך שהבורר התייחס באריכות לטענות
13 התובע בנוגע לחוות הדעת וזאת בעמ' 35-37 לפסק הבורר.
14
15 14. לעניין חוות דעת השמאי לוי יצחק, טוענת הנתבעת כי אין כל בסיס לטענות התובע
16 שכן השמאי כתב מפורשות שהפחית משווי האוטובוסים בין 45% ל- 60% משוויים.
17
18 15. לעניין היקף אחזקות התובע בחברה, טוענת הנתבעת כי הראשון מעולם לא טען כנגד
19 מינוי המומחה לעניין היקף אחזקותיו בחברה אלא כעת. יתרה על כן, כל הראיות
20 אותן עתר התובע להציג כעת, כבר היו בעת דיון ההוכחות בפני בימ"ש למשפחה
21 והתובע נמנע להציגן דאז לכן, אין מקומו של הערעור לרפא מחדלים של התובע
22 ובוודאי שלא במסגרת פסק הבורר.
23
24 16. באשר לכל טענות התובע ביחס לתביעת איזון משאבים כמו גם לעניין הטענה כי
25 הבורר סירב לשמוע עדויות וראיות, הרי שלטענת הנתבעת מדובר בטענות ממוחזרות
26 בעניין "השימור" והנפקות של סעיף 11 לחוק יחסי ממון תשל"ג-1973, התובע עתר
27 למעשה לדון פעם נוספת בהיקף אחזקותיו בחברה, טענות שנדחו הן בבית המשפט
28 קמא והן בפסק הבורר(עמודים 27-22 לפסק הבורר).
29
30 17. הנתבעת דוחה את טענות התובע, כי הבורר נמנע להכריע בסוגיות שהובאו בפניו
31 כגון: היקף אחזקות התובע בחברה, אי התחשבות בשווי החברה עובר למועד הקרע,

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

- 1 טענות כנגד שמאי הרכב לעניין שווי צי האוטובוסים וכו' שכן טענות אלו נדונו
2 והוכרעו בפסק דינו של הבורר בתביעה לאיזון משאבים.
3
- 4 18. הנתבעת דוחה את הטענה כי הבורר המציא את הסך של 7,328 ₪ אלא לטענתה,
5 מדובר בסכום שהתובע הבריח באמצעות העברה בין חברה לחברה בבעלותו, סכום
6 שנטען בסעיף 20 לכתב התביעה המקורי שהוגש ואין מדובר בסכום שהבורר
7 המציאו.
8
- 9 19. לעניין סוגיית המיסוי, טוענת הנתבעת כי כלל אין חבות במס באשר לרכבים אשר
10 הפחת עליהם הינו מואץ וכן לא על המוניטין.
11
- 12 20. הנתבעת דוחה את טענת התובע כי הבורר התעלם מחשבונות האישה, אלא שהבורר
13 מציין מפורשות את החשבונות ודוחה את טענות התובע לגביהן (פרק כג' לפסק
14 הבורר- בעמוד 37).
15
- 16 21. לעניין ביטול העיקולים להם עותר התובע, טוענת הנתבעת כי הבורר לא נתן החלטה
17 לביטול העיקולים שכן מדובר בעיקולים שהטיל בית המשפט בכדי לאפשר לנתבעת
18 לממש את פסק הדין בתביעת איזון המשאבים כשיינתן, קל וחומר, משנקבע כי יש
19 לחלק את הרכוש בין הצדדים.
20
- 21 22. באשר לטענתו הקצרה של התובע הנוגעת לפסק הבורר לדמי שימוש ראויים,
22 המדובר בפסק דין מנומק, ולטענת הנתבעת אין כל ממש בניסיון התובע להטיל דופי
23 בהכרעה.
24
- 25 **דיון**
- 26 23. א. הלכה היא כי אמת המידה להתערבות בפסק בוררות, במסגרת בקשה
27 לביטולו המוגשת לפי סעיף 24 לחוק הבוררות – הינה מתמירה.
28 אמת מידה זו נגזרת מהשאיפה לבצר את מעמדו של מוסד הבוררות ככלי
29 יעיל ומהיר לבירור סכסוכים מחוץ לכותלי בית המשפט, המקנה משקל ניכר
30 להסכמת הצדדים להתדיין לפני בורר אשר עילות התערבות בהחלטתו
31 חתומות ומוגבלות.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

1 ראה: רע"א 1941/14 סקורפיו (בשג) בע"מ נ' לנגוצקי [פורסם בנבו] (פס"ד
2 מיום 19.03.2014).

3
4 ב. ידוע כי אין בית המשפט, כשהוא דן בפסק בורר, מעביר את הפסק תחת שבת
5 ביקורתו, כדרך שהוא עושה בערעור על פסק דין;
6 וראה: רע"א 113/87 חברת נתיבי איילון בע"מ נ' יהודה שטאנג ובניו, פ"ד
7 מה (5) 511 ;
8 ע"א 594/80 אליאב נ' הסנה, חברה ישראלית לביטוח בע"מ, פ"ד לו(3) 547.

9
10 הטענות כאילו הבורר לא התייחס בפסק הבורר אל כל הראיות שהיו בפניו,
11 או שפסק בניגוד לראיות שהיו בפניו- טענות אלו יכול היה להיות להן משקל
12 בבית משפט לערעורים, אך לא בבית משפט היושב לדון בבקשה לביטול פסק
13 בורר.
14 וראה: ה"פ (ת"א)- 1132/92 עגס נ' עזבון המנוח איינברג ז"ל תק-מח 93 (2)
15 981.

16 אדרבה, תמיד יצא בית משפט מתוך ההנחה, שהבורר קבע את כל הממצאים
17 הדרושים כדי להצדיק את המסקנה אליה הגיע וראה דברי הנשיא א. וינוגרד
18 בה"פ (ת"א) 883/94 גבאי נ' אמון, שירותי אבטחה מוקד אלחוטי בע"מ.

19
20 יוצא אפוא כי אין בית המשפט יושב כערכאת ערעור על פסק דינו של בורר
21 והתערבות בית המשפט בפסק בורר תהיה רק מקום בו קיימת עילת ביטול
22 על פי החוק. לכן בית המשפט מקפיד ובודק, גם כאשר העילות מופיעות
23 כשהן מבוססות כביכול על עילות הביטול של סעיף 24 לחוק, אם אין הן אלא
24 טענות ערעור בלבד אחר (אוטולנגי, בעמודים 964-965).

25
26 א.א. 24. אף אם עסקנן בעילות הביטול המצויות בסעיף 24 לחוק הבוררות ואין
27 המדובר בטענות "ערעור", הרי שגם עילות ביטול אלו פורשו על-ידי בתי
28 המשפט בצמצום ובדוקנות;
29 ראה דברי כב' השופט י. דנצינגר ברע"א 749/10 אליעזר אבו-חצרא נ' יוסף
30 חודדי [פורסם בנבו] (פס"ד מיום 04.08.2010);

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

1 רע"א 6889/02 בן שמן מושב עובדים להתיישבות נ' זאב שורגי [פורסם בנבו]
2 (פס"ד מיום 06.10.2002).

3 הרציונל שעומד ביסוד גישה זו וכאמור לעיל, הוא הרצון לחזק את סופיות
4 פסק הבורר ולעודד את הצדדים להעביר סכסוכים למוסד הבוררות.

5
6
7
8 ב. לא זו אף זו, אף אילו מתקיימת לכאורה אחת מעילות הביטול, מוסיף סעיף
9 26 לחוק הבוררות:

10 " 26. (א) בית המשפט רשאי לדחות בקשת ביטול על אף קיומה של אחת
11 העילות האמורות בסעיף 24, אם היה סבור שלא נגרם עיוות דין.

12 (ב) לא יבטל בית המשפט את פסק הבוררות כולו, אם ניתן לבטלו בחלקו,
13 להשלימו, לתקנו או להחזירו לבורר".

14 יוצא אפוא, כי לא רק שיש לנקוט בפרשנות המצמצמת את עילות הביטול
15 הקבועות בסעיף 24 לחוק הבוררות, הרי שגם אם קיימת עילת ביטול, רשאי
16 בית המשפט שלא לבטל את פסק הבורר וזאת אם סבור היה שלא נגרם עיוות
17 דין.

18 כך דברי כב' השופט דנצינגר ברע"א 7443/12 שרביט נ' שרביט [פורסם בנבו]
19 (פס"ד מיום 23.04.2013):

20 "אף אם מתקיימת במקרה דנן אחת מעילות הביטול הקבועות בסעיף 24
21 לחוק הבוררות, הרי שלא נגרם למבקש כל עיוות דין בנסיבות העניין. כידוע,
22 כל העילות הקבועות בסעיף 24 לחוק הבוררות כפופות למבחן עיוות הדין
23 הקבוע בסעיף 26 לחוק הבוררות, ולא שוכנעתי כי ייגרם למבקש עיוות דין
24 אם ייוותר פסק הבוררות על כנו "

25
26 ג. זאת ועוד, גם אילו התקיימה אחת מעילות הביטול, הרי שבית המשפט רשאי
27 לתקן את הפסק ו/או להשיב לבורר לצורך השלמה וכך ברע"א 5144/10
28 מרציאנו נ' כספי [פורסם בנבו] (פס"ד מיום 04.01.2014) במקרה בו נטענה
29 הטענה כי פסק הבורר לא נומק וכי בית המשפט המחוזי השלים את פסק
30 הבורר נקבע כי:

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

1 "אף אם היה ממש בטענת המבקשים, כי בית המשפט המחוזי השלים או
2 תיקן את פסק הבורר, הרי שסמכות זו מסורה לידי מכווח סעיף 26(ב) לחוק
3 הבוררות, הקובע כי בית המשפט לא יבטל פסק בוררות במידה וניתן
4 להשלימו או לתקנו".

5
6 ראה גם: ע"א 2528/92 פפירמן נ' רופמן [פורסם בנבו] (פס"ד מיום 17.3.97)
7 אשר עסק במקרה בו פירש בית המשפט פסק בוררות שהתגלתה בו סתירה
8 בין שני סעיפים.

9
10 ד. מן המקובץ עולה כי ביטול פסק הבורר, היא החלופה האחרונה אליה יפנה
11 ביהמ"ש והיא מהווה צעד חריג הננקט במקרים נדירים וזאת רק כאשר
12 התקיימה עילת ביטול כאמור בחוק הבוררות, כי נגרם עיוות דין וכי לא ניתן
13 לתקן או להשלים את הפסק.

14
15 25. אקדים ואציין כפי טענת הנתבעת; הצדדים באים והולכים בפני הערכאות השונות
16 במשך 11 שנים וזאת מבלי שתהא לכך סיבה נראית לעין. פסק הדין של כב' השופטת
17 פלאוט ניתן עוד ביום 06.01.2013 וכיום, בחלוף כארבע שנים, עדיין לא הפך פסק
18 הדין לחלוט ונוכח הליך הערעור, הליך הבוררות וההליך שבפניי.
19 התובע הניח בפני ביהמ"ש בהליך דנו, עשרות בקשות, מאות נספחים לרבות העתק
20 מהתביעות שהגישו הצדדים בשנת 2005 בבימ"ש משפחה. כן הקדיש התובע עמודים
21 רבים בסיכומיו להליכים בפני כב' השופטת פלאוט, להחלטות שניתנו דשם, לבקשה
22 להעברת הבורר מתפקידו שהגיש בהמשך, הליכי הערעור שניהל וכיו"ב.

23
24 הלכה מושרשת היא כי בהליך לביטול פסק בורר, "נקודת האפס" היא הליך
25 הבוררות עצמו שכן וכמפורט לעיל, תקיפת פסק בוררות תעשה רק מקום בו הליך
26 הבוררות פגום מיסודו, או בנסיבות בהן לא נתמלאו עקרונות הבוררות המוסכמים
27 על הצדדים.

28 ביטול הפסק בשל תוכנו, אפשרי רק כאשר מנוגד הוא באופן מובהק לתקנת הציבור
29 וראה רע"א 7205/01 כפר דניאל מושב שיתופי להתישבות חקלאית בע"מ נ' מיטרני
30 [פורסם בנבו], (פס"ד מיום 04.02.2002).

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

1 אשר על כן כל טענות התובע בנוגע להליכים בפני כב' השופטת פלאוט, בפני ביהמ"ש
2 המחוזי בערעור שהוגש על פסק הדין וכיו"ב, אינן רלוונטיות לתובענה דנן והיוו
3 הלעטה מיותרת של מידע, מלל ומסמכים.
4
5 26. עוד יודגש כי כטענת הנתבעת, משעה שמונה הבורר לדון אף בערעור אשר הוגש על יד
6 התובע לביהמ"ש המחוזי במסגרת עמ"ש 50807-02-13, בסמכות הבורר היה לתקן
7 את פסק דינו של בית המשפט למשפחה והדברים נכתבו מפורשות בפרק טז' לפסק
8 הבורר (עמוד 28):
9 "משמונית על ידי בית המשפט המחוזי לפסוק בערעור זה שבו אני דן, קנויות לי
10 כל הסמכויות שהיו לביהמ"ש שעל פסק דינו הוגש ערעור".
11 אשר על כן ביהמ"ש דכאן בהליך זה, מוגבל לבקשת ביטול פסק הבורר בלבד ועפ"י
12 הוראות הדין. פשיטא כי ביהמ"ש דכאן אינו יכול לשבת כערכאת ערעור על פסק
13 דינה של כב' השופטת פלאוט, בוודאי לא על החלטות שניתנו במסגרת הערעור וכן לא
14 לשמש כערכאת ערעור על פסק הבורר.
15

הטענה כי לא ניתנה לתובע הזדמנות לטעון טענותיו ולהביא ראיותיו

16
17 27. א. התובע טען כאמור כי הבורר החליט לשום בעצמו את דירת המגורים
18 המשותפת בהרצליה, ומבלי לאפשר לצדדים להביא ראיות בעניין או למנות
19 מומחה לצורך כך.
20
21 בהמשך להכרעת כב' השופטת פלאוט בעניין דירת המגורים, קבע הבורר כי
22 התובע דכאן רשאי לקזז את הסכום של 900,000 ₪ בגין חלקו בדירת
23 המגורים וכחלק מאיזון המשאבים בין הצדדים.
24
25 בעמוד 55 לפסק הבורר נכתב כדלקמן:
26 "שווי הדירה לא הוכח במסגרת הליך הבוררות, אי לכך מהחוב הכולל
27 יופחת סכום של 900,000 ₪. במקרה של מחלוקת בדבר השווי, ימונה
28 מומחה מטעמי שהוא שמאי מקרקעין אשר ישום את הדירה".
29
30 עוד כתב הבורר בעמוד 56 לפסק, בסעיף ג' שם:

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

1 "אם סבור מי מהצדדים שיש לקזז סכום שונה, גבוה או נמוך, ובין הצדדים
2 לא תהיה הסכמה על השווי לקיזוז, הוא יוכל לעתור בהליך בוררות זה
3 למשרדי, לצורך מינוי שמאי מקרקעין להלן: 'המומחה' אשר ישום את
4 הדירה.

5 התשלום לשמאי יהיה בשלב ראשון על המבקש ובהתאם לתוצאות השומה
6 יוחלט אם לחייב גם את הצד שכנגד במחצית הסכום או בחלקו. ההחלטה
7 בדבר מינוי השמאי תישלח אל הצדדים"

8
9 ועוד הוסיף בסעיף ח' לפסק הבורר:

10 "חוות הדעת בעניין הזכויות הכספיות ו/או שווי הדירה יועברו לעיונם של
11 ב"כ הצדדים באמצעות משרדי וכ"א מהם יוכל ליתן את הערותיו בתוך 7
12 ימים. החלטה משלימה תינתן על ידי לאחר קבלת השומה בדבר שווי
13 הדירה וחוות הדעת בעניין איזון הזכויות הכספיות ותגובת ב"כ הצדדים
14 והחלטה זו תהיה חלק מפסק הבוררות הנ"ל (להלן: "החלטה משלימה")."

15
16 ב. נוכח האמור לעיל לא ברור על מה מלין התובע שכן הבורר קבע מפורשות
17 בפסק כי שווי הדירה לא הוכח בפניו בהליך הבוררות ואולם נתן אפשרות
18 לצדדים להשיג על קביעתו לעניין השווי על דרך של מינוי מומחה.
19 נוכח זאת ובהינתן כי אף הנתבעת מסכימה לכך (ראה סעיף 77 לסיכומי
20 הנתבעת) משעסקינן באופן ביצוע פסק הבורר, מורה על הצדדים לשוב
21 ולפנות למשרדו של הבורר ולצורך יישום האמור בפרק זה.

22
23 28. א. טען התובע כי לא ניתנה לו הזדמנות להביא ראיות או לטעון טענות גם בעניין

24 שיעור אחזקותיו בחברה ובהתייחס לטענתו האמורה כי הרישומים ברשם
25 החברות אינם משקפים את הבעלות האמיתית בחברה וכי חצי מהמניות
26 הרישומים על שם התובע, מוחזקות בנאמנות על ידו עבור אחיו א.

27 ב. ראשית יובהר כי עוד בפסק דינה של כב' השופטת פלאוט נכתב אודות טענתו

28 זו של התובע וכך נקבע דשם: " הנתבע לא הוכיח כי אחיו הינו בעל מחצית
29 ממניותיו בחברת ג... הנתבע לא הוכיח שלאחיו מחצית ממניותיו, גם לא
30 לפני המומחה. לטענתו תקופה ארוכה הוא כלל לא ידע שלאחיו מניות וגם
31 לאחר מכן לא טרח לבדוק זאת" - ראה סעיף 22 לפסה"ד מיום 06.01.2013.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

- 1
2 יוצא אפוא כי הערכאה הדיונית, דחתה את טענות התובע בעניין שיעור
3 האחזקות במניות.
4 ג. טענות אלו של התובע הועלו במסגרת הערעור שהגיש על פסק הדין וממילא
5 הונחו בפני הבורר אשר כאמור לעיל, אליו הועבר הדיון בערעור.
6 במסגרת עמוד 34 לפסק הבורר נכתב: " לא זו בלבד, שלא עלה בידיו של
7 המערער לסתור את הרישום אצל רשם החברות אלא שהשופטת פלאוט, לא
8 האמינה לגרסתו לפיה, הוא מחזיק בשליש מהון המניות (כנאמן עבור אחיו)
9 ומשכך הם פני הדברים, ערכאת הערעור אינה נוהגת להתערב בשאלה של
10 מהימנות".
11 ד. נוכח האמור לעיל, הרי שהתובע העלה טענותיו בעניין האמור בפני הערכאה
12 הדיונית והציג את מכלול ראיותיו דשם (וגם את אלו שלא הציג, הרי שאלו
13 היו באמתחתו וייתכן כי נמנע מלהציגן בפני הערכאה הדיונית) ועל כן אין
14 מקומו של הליך ערעור לרפא אי הצגת ראיה זו או אחרת.
15 טענת התובע נבחנה במסגרת פסק הדין של כב' השופטת פלאוט והוכרעה.
16 במסגרת הדיון בערעור, אף הבורר מצא לאמץ מסקנה זו וכאמור.
17
18 ה. התובע מפנה לעילה הקבועה בסעיף 24(4) לחוק הבוררות וטוען כי לא ניתנה
19 לו הזדמנות לטעון טענות ולהביא ראיות.
20
21 כך נקבע ברע"א 8059/03 שיכון ופיתוח לישראל נ' דויר לעולה בע"מ [פורסם
22 בנבו] (פס"ד מיום 01.09.2005):
23 "התנהגותו של מבקש הביטול יכולה, כשלעצמה, להיות לו לרועץ ולהצדיק
24 דחיית בקשתו לביטול הפסק ... לא יישמע בעל דין אשר היתה לו הזדמנות
25 להביא את ראיותיו, אך מסיבות השמורות עימו ביכר שלא לנצל הזדמנות
26 זאת. לא עשה כן – אין לו להלין אלא על עצמו. המחדל הוא שלו, ולא של
27 הבורר"
28 ראה גם אוטולנגי בעמודים 1045-1046.
29
30 מן הראוי להביא מדברי כב' השופט אורי שטרוזמן בספרו "ספר הבוררות",
31 בעמ' 264:

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

- 1 "החובה למתן הזדמנות להבאת ראיות ולשמיעת טענות איננה אמורה
2 להקנות לבעל דין את הזכות להזמין עדים שעדותם אינה דרושה לבוררות
3 ולא לאפשר לו לטעון כאוות נפשו. הבורר רשאי לסרב לשמוע עדות בלתי
4 רלוונטית ולקצוב את פרקי הזמן להשמעת טיעונים".
- 5
- 6 1. יוצא אפוא כי בין אם הציג התובע את ראיותיו לעניין שיעור אחזקותיו
7 בחברה בפני הערכאה הדיונית ובין אם נמנע מלעשות כן, הרי שלא יוכל
8 למצוא מזור לעניין זה לא במסגרת הערעור שהוגש וממילא לא במסגרת פסק
9 הבורר ובוודאי שלא בהליך לביטול פסק בורר אשר מונח להכרעה בפניי.
- 10
- 11 2. יוער כי סעיף י"ד לתוספת הראשונה לחוק הבוררות קובע כדלקמן:
12 "הבורר יפעל בדרך הנראית לו מועילה ביותר להכרעה צודקת ומהירה של
13 הסכסוך ויפסוק לפי מיטב שפיטתו על פי החומר שבפניו, הבורר לא יהיה
14 קשור בדין המהותי, בדיני ראיות או בסדרי הדין הנהוגים בבתי המשפט".
- 15
- 16 במקרה דנן הסכימו הצדדים כי הבורר יפסוק אמנם עפ"י הדין המהותי (ראה
17 פרוטוקול ישיבת בוררות מיום 06.08.2013 ; נספח א-2 לכתב התביעה)
18 ואולם הבורר לא יהיה קשור בדיני הראיות ו/או הפרוצדורה.
19 אשר על כן, העניקו הצדדים מנדט לבורר לפעול בעניין זה בדרך הנראית לו
20 מועילה ביותר להכרעה צודקת ומהירה ומבלי להיות קשור בדיני הראיות
21 והפרוצדורה. בפני הבורר הונחו כלל טענות הצדדים, כלל הראיות, כלל
22 הנספחים אשר הוגשו גם לערכאה הדיונית וגם לערכאת הערעור.
23 משהכריע הבורר כי לא ישמע ראיות נוספות בסוגיה האמורה, הרי זה בתחום
24 הפררוגטיבה של הבורר.
- 25 3. באשר לטענת התובע כי בתיק איזון המשאבים, מנע הבורר הימנו להציג
26 ראיות ועדים נוספים וכי הלכה למעשה נחסמה דרכו להביא ראיות במסגרת
27 תיק זה, גם כאן מצאתי מקום לדחות הטענה.
- 28 ביום 06.07.2014 התקיימה ישיבה מס' 8 בפני הבורר; עיון בפרוטוקול מעלה
29 כי הנתבעת ויתרה על הבאת עדים מטעמה והיא מבקשת לעבור לסיכומים
30 בתיק ואילו התובע טען כי הוא מבקש לבחון האם יש באמתחתו עדים
31 וראיות נוספות.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

1 בהמשך לישיבה זו, הודיע ב"כ התובע ביום 15.07.14 כי "התשתית הראייתית
2 שבתיק אינה מספקת לצורך הכרעה בהליך איזון המשאבים אשר על כן
3 בכוונתו להביא ראיות מטעמו של מר ג." (נספח נ-2 לכתב התביעה).
4 בהחלטת הבורר מיום 23.07.2014 נקבע כדלקמן: **"אני מתקשה להבין מה
5 יש עוד להוסיף לתשתית הראייתית, מעבר למה שכבר מצוי בתיק אולם
6 שלא תטען שעתה לא אפשרתי הבאת ראיות מצד הנתבע בתובענה לאיזון,
7 יואיל ב"כ המבקש להודיע למשרדי בתוך 7 ימים.. מהן העדויות ו/או
8 הראיות שבדעתו להביא כדי להגן על זכויות מרשו..."** (נספח נ-4 לכתב
9 התביעה).
10 ביום 30.11.2014 התקיימה ישיבה מס' 9 בפני הבורר; עיון בעמוד 459
11 לפרוטוקול הישיבה מעלה כי הבורר מסביר ומבהיר לצדדים מהו נוהל הבאת
12 הראיות והעדים וכי הדבר יתאפשר במידה והראיות אינן סותרות החלטות
13 שיפוטיות שכבר ניתנו וכן אינן סותרות מעשה בית דין וכך דברי הבורר: **"כל
14 ראייה שאתה רוצה להביא ואין בה סתירה למעשה בית דין אתה רשאי
15 להביא אותה.. אני אף פעם לא מפריע להביא ראיות אבל הוא לא יכול להיות
16 בסתירה. אם יש בו מעשה בית דין אז לא. לכן אני אומר אתה רואה שמה
17 איזה שהן עובדות שאתה רוצה להוכיח אותן ואין מעשה בית דין? קדימה,
18 תגיד, תקבע יום, נתחיל ונגמור"**
19 ובהמשך באותה ישיבה אף ניתנה החלטה ברוח הדברים (אף בעמוד 459
20 לפרוטוקול):
21 **"אני מתיר הבאת ראיות לגבי הכל, לגבי עדות שאיננה עומדת בסתירה
22 להחלטות שיפוטיות שניתנו.. עו"ד עירד יודיע למשרדי תוך 10 ימים אם יש
23 לו עדויות כאלה"**.
24 ואכן בישיבה שהתקיימה בפני הבורר ביום 11.01.2015, התייצב ב"כ התובע
25 עם שני עדים מטעמו- מר א. נ. וכן התובע עצמו מר א. ג.;
26 שני העדים נחקרו בחקירה ראשית ובחקירה נגדית באריכות ובניגוד לטענת
27 התובע (ראה עמודים 461-521 לפרוטוקול הישיבות).
28 נוכח האמור לעיל, נחה דעתי כי המגבלה אותה הציב הבורר בדבר הבאת
29 עדויות וראיות נוספות מטעם התובע, ככל שאלו אינן סותרות מעשה בית דין
30 והחלטות שיפוטיות שניתנו) הינה מגבלה התואמת את הדין המהותי

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

1 והמאפשרת לכל צד להביא ראיותיו ואין בכל ולו רמז לפגיעה בזכות להביא
2 ראיות כאמור בסעיף 24 (4) לחוק הבוררות.

3

4 כאמור טוען התובע כי הוצב בפניו מחסום דיוני וכי נמנע ממנו למעשה .29
5 להוכיח כי הליכים לפי סעיף 11 לחוק יחסי ממון הינם הליכי ביניים
6 בלבד ולא ניתנה לו הזדמנות להביא ראיות ועדויות בסוגיה.

7

8 בעניין זה נפנה לעמוד 22 לפסק הבורר שבו פותח הבורר את הדיון בטענתו זו
9 של התובע וכותב:

10 "ב"כ המערער טען בהרחבה בצורה ערוכה וסדורה, תוך הסתמכות על
11 פסיקה רלוונטית שתובענה לפי סעי' 11 לחוק, מטרתה לשמר את זכויותיו
12 של בן הזוג עד לאיזונים, במועד "פקיעת הנישואין". הסעד שבית המשפט
13 מוסמך ליתן עפ"י סעי' 11 לחוק הינו זמני ובתור שכזה ההכרעות שנפסקו
14 ו/או הממצאים שנקבעו, במסגרת תובענה זו, אינם יכולים להוות "מעשה
15 דין" או השתק פלוגתא".
16 דעתי איננה כדעתו של ב"כ המערער ואני סבור שבמקרה הנדון המצב
17 שונה..".

18

19 מעמוד 22 לפסק הבורר ועד עמוד 26 שבו ועל פני חמישה עמודים רווי מלל,
20 אזכורי פסיקה תוך הפנייה להליכים שהתנהלו בין הצדדים בערכאה
21 הדיונית, מבהיר ומנמק הבורר את החלטתו ואת הטעם לדחיית טענות
22 התובע בסוגיה.

23

24 כך למשל כותב הבורר בעמוד 24 לפסק:
25 "האם לאחר למעלה מ-6 שנות דיונים, חקירות אינטנסיביות בנושא
26 הרכוש, מינוי מומחים, הגשת בר"ע לבית המשפט המחוזי, כל אלה נעשו
27 כדי להוכיח את הזכויות הלכאוריות לצורך מתן צווי מניעה, או עיקולים, או
28 אפילו מתן חשבונות? מהתנהלותם של הצדדים ומהסכמתם לנהל ישיבות
29 הוכחות ומינוי מומחים לא יכול להיות ספק שהצדדים הסכימו והסמיכו את
30 בית המשפט ליתן הכרעה בעניין הזכויות, דהיינו מהם זכויותיו של כ"א

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

1 מבני הזוג, אם וכאשר הנישואין יפקעו, מכאן שההכרעה של בית המשפט
2 מהווה "מעשה בית דין".

3
4 ובעמוד 25 לפסק:

5 "כיצד מתיישבת הטענה כי בית המשפט היה מוסמך ליתן צווים על
6 "שימור" המצב הקיים ואין בהם כדי להוות "מעשה בית דין" או "השתק
7 פלוגתא", עם העובדה שעל יסוד פסק דינה של הערכאה הדיונית הגיש
8 המערער תביעה, לשכר ראוי" על הדירה הרשומה ע"ש המשיבה בהרצליה
9 ובית המשפט קבע שהזכויות בדירה זו יאוזנו. הרי לטענת המערער פסק
10 הדין אינו מהווה "מעשה בית דין", ובמצב דברים זה, כיצד ניתן לתבוע את
11 הזכות לאיזון, מכוח אותו פסק-דין.

12 המערער טוען שהוא הוטעה לחשוב שהמדובר בסעד זמני בלבד.

13 לטעמי המערער כלל לא הוטעה שהרי הוא עצמו ביקש בחלק האופרטיבי
14 של סיכומיו בערכאה הדיונית, לאזן חלק מרכושם של בני הזוג שלדעתו הם
15 ברי איזון, לרבות הדירה שברח' --- הרצליה".

16
17 ב. כאמור ועל פני חמישה עמודים סקר הבורר את כלל טענות התובע בעניין,
18 הגיע למסקנה לדחות את טענות התובע וקבע כי פסק הדין מהווה "מעשה
19 בית דין".

20 עוד ציין הבורר בעמוד 26 כי: "נימוק זה היה ביסוד החלטתי שלא להתיר
21 למערער, במהלך הבוררות, להגיש ראיות חדשות הסותרות את מה שנפסק
22 בפסק הדין של הערכאה הדיונית".

23
24 ג. יוצא אפוא כי לא נחסמה דרכו של התובע מלשטוח טענותיו וראיותיו בכדי,
25 אלא לאחר שהבורר בחן את טענותיו ואת מכלול הראיות, סקר פסיקה
26 והדין המהותי ומצא לנכון לדחות את טענת התובע בסוגיית המחסום הדיוני.
27 למעשה מלין התובע על תוכן ההכרעה שכן מבקש הוא לקבוע כי פסק הדין
28 הינו "הליכי ביניים" והלכה למעשה לערער על שקבע הבורר.

29 ועם כל הכבוד, אין מקומן של טענות כגון אלו בתביעה לביטול פסק בורר
30 ומשכך אין באמור כדי להוות פגיעה בזכותו של בעל דין להביא ראיות ו/או
31 לטעון טענות כאמור בסעיף 24 (4) לחוק הבוררות.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

הטענה כי הבורר קבע קביעות ללא הנמקה עת הנתבעת כלל לא חלקה עליהם

א. טוען התובע כי הפסק ניתן בניגוד לקבוע בסעיף 24(6) לחוק הבוררות ובסעיף 10 לתוספת הראשונה לחוק הבוררות שכן הבורר קבע קביעות ללא הנמקה וכמפורט בסעיף 9 דלעיל.

ב. בתיקון מס 2 לחוק הבוררות הוסף סעיף טו 1 לתוספת הראשונה, המטיל חובה על הבורר לנמק את פסק הבוררות.

עם זאת נקבע כי ניתן להסתפק בהנמקה קצרה בלבד המלמדת על השיקולים שהביאו את הבורר להגיע להכרעותיו.

כך קבע בית המשפט ברע"א 1714/08 עזבון המנוח אריה נוי ז"ל נ' חיימוביץ, [פורסם בנבו] (פס"ד מיום 01.05.2008):

"אין הכרח כי הבורר יכתוב פסק בוררות ארוך, מפורט ומנומק לעיפה. פעמים רבות ניתן להסתפק בהנמקה קצרה ועניינית שהיא בבחינת "מיפוי" של השיקולים שהובילו את הבורר להחלטתו".

ראה גם: רע"א 5144/10 מרציאנו נ' כספי [פורסם בנבו] (פס"ד מיום 04.01.2014).

ג. ייאמר כבר כעת כי הבורר הוציא תחת ידו פסק דין ארוך ומנומק המחזיק 57 עמודים וזאת לאחר ניהול שעות רבות של הליכים; הבורר שמונה הינו שופט בדימוס אשר כיהן שנים רבות בבית משפט לענייני משפחה והפסק שכתב, נומק כדבעי בנימוקים משפטיים.

יוער כי אף במקרים בהם הבורר אינו אוחז בהשכלה משפטית והפסק אינו מנומק בנימוקים משפטיים "טהורים", לא מצא בית המשפט בכך טעם לפגם וכל עוד ההכרעה בפסק היתה מנומקת וברורה, לא שעה ביהמ"ש לבקשת ביטולו.

יפים לעניינו דברי כב' השופט קלינג בה"פ 1678/92 פרי תנובה נ' ישראלון פוד [פורסם בנבו] (פס"ד מיום 31.12.1992) שבו נקבע כי:

"אין לצפות מאלה שאינם אמונים על דרכו של בית המשפט, ושאינם בקיאים בהלכות בתי המשפט לעניין משמעותה של ההנמקה, כי ינסחו הנמקתם כפי שבית המשפט היה עושה".

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

1
2 באשר לטענת התובע כי חוות דעת המומחה רו"ח רוזנברג אשר העריכה את
3 שווי החברה נעשתה באופן שגוי שכן לדידו הערכת שווי של עסק חי עפ"י
4 הנחיית בית המשפט העליון יש לבצע בשיטה הקרויה "היוון תזרים
5 מזומנים" ולא שומת נכסיו" וכי הבורר התעלם מהאמור-
6 לא ברור כיצד טוען התובע טענות אלו שכן פסק הבורר בעמודים 35-37
7 לפסק, דן באריכות רבה בטענת התובע האמורה.
8 הבורר הציג את פרשנות התובע להלכה שנקבעה בפרשת שרון ע"א 7493/98
9 אשר לדידו של האחרון על פיה יש לנקוט בשיטת היוון תזרים מזומנים.
10 הבורר סקר את שלוש השיטות הקיימות לחישוב מוניטין של חברה (ראה
11 עמוד 35 לפסק), הבורר הפנה כי אכן ההליך דנן מתנהל עפ"י הדין המהותי
12 ואולם הסביר מדוע השיטה אותה הציע התובע איננה מתאימה למקרה
13 הנדון וכדלקמן:
14 **"פסה"ד בפרשת שרון ניתן במאוחד עם ערעורים נוספים.. ובכל אותם**
15 **ערעורים היתה מסכת עובדתית שונה לחלוטין ממסכת העובדות והאירועים**
16 **שבפני. בכל האירועים שם.. מדובר היה בעסקאות שבוצעו בין צדדים**
17 **ושבמסגרת אותן עסקאות שילמו הקונים גם עבור המוניטין של העסקים**
18 **אותם קנו, ואולם משקיבל פקיד השומה את הדיווח על העסקאות**
19 **ומשהונחו בפניו הסכמי המכר, לא הסכים פקיד השומה למסות את**
20 **העיסקה ע"פ הסכומים שדיווחו הצדדים.. מובן שמקור המחלוקת בין**
21 **פקיד השומה לצדדים שבעסקאות בהן היה מדובר, הוא גובה המס**
22 **שהתחייב אז ממכירת מוניטין, שהוא מס שנמוך מהמס שהתחייב**
23 **מהעסקאות האחרות. במקרה בו אני דן לא הייתה מכירה כלל. מדובר**
24 **בניסיון להעריך מה יהיה שווי המוניטין אם וכאשר ימכרו העסקים"** (ראה
25 עמוד 36 לפסק).

26
27 אשר על כן הגיע הבורר למסקנה כי יש לדחות את טענות התובע לעניין שיטת
28 חישוב העסק והמוניטין.

29
30 מעבר לזה קבע הבורר בעמוד 36 לפסק כדלקמן: **"שלא לצורך אוסיף כי חסד**
31 **עשה המומחה עם המערער משהעריך את שווי החברה ואת המוניטין עפ"י**

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

1 שיטת המכפיל, שכן השווי לפי השיטה השיורית היה גבוה לפחות בכפל
2 ממה שהוערך בשיטת המכפיל"
3 הבורר ביצע דשם אף תחשיב בעצמו; אמנם הצהיר הבורר כי "אינני רו"ח
4 וגם אינני מומחה להערכת שווי של חברות, אולם במהלך שנות כהונתי
5 בבית המשפט לענייני משפחה בתל-אביב נחשפתי ללא מעט חוות דעת
6 להערכת שווי של חברות ומוניטין בשיטות השונות ולמדתי להכיר ולנתח
7 אותן" ואף התחשיב שביצע הבורר בעצמו, הגיע למסקנה כי החישוב בחוות
8 הדעת אף מיטיב עם התובע ובניגוד לטענתו.
9 לא מצאתי בניתוח שערך הבורר לטענות התובע בעניין השיטות הקיימות
10 להערכת שווי כמו גם הכרעת הבורר בעניין כל דופי וכל חסר. ההכרעה
11 האמורה נומקה היטב וכלל לא היתה "סתמית" כטענת התובע.
12 ה. באשר לטענת התובע כי הבורר התעלם מחשבונות הנתבעת ומהכספים אשר
13 טען כי נטלה.
14 פרק כג' לפסק הבורר בעמוד 37 מפרט את זכויותיה הכספיות של הנתבעת
15 ואת המשיכות השונות.
16 הבורר קובע בסעיף 2 שם:
17 "אני דוחה את טענותיו של המערער הן באשר לשווי של "----" והן באשר
18 למשיכות הכספיות או ההפקדות הכספיות שהופקדו בחשבונה של
19 המשיבה".
20 יוצא אפוא כי הבורר לא התעלם מטענות הובע בעניין זה.
21 זאת ועוד, כעולה מטענות התובע והחומר שהונח בפניי הרי שהתובע לא
22 הוכיח את הטענות בדבר כספים שגלגלה הנתבעת לטענתו בחשבון הבנק שלה
23 ו/או כי העלימה כספים מחשבון זה.
24 התובע אכן טען טענות אלו בפני הבורר תוך שהוא עותר ל "חשיפה וגילוי של
25 דפי החשבון הדדים של הצדדים".
26 הבורר דחה את בקשת התובע כמו גם הכרעות קודמות בעניין הבאת ראיות
27 נוספות במסגרת הליך ערעור.
28 נוכח האמור לעיל, לא ניתן לאמר כי הפסק "התעלם" מהוכחות שהוצגו
29 בפניו שכן כל אשר הונח היו טענות בלבד.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

- 1 באשר לטענת התובע כי הבורר פסק קיזוז לטובת הנתבעת על סך 7,328 ₪
2 ובהתייחס לחוב של חברת ג. אחזקות בע"מ וזאת מבלי שהצדדים יתייחסו
3 לחוב זה.
4 טענה הנתבעת כי בכתב התביעה שהוגש מטעמה בתמ"ש איזון המשאבים,
5 נטען בדבר הסך של 7,328 ₪ אותו הבריאח התובע לדידה באמצעות העברה
6 בין חברה לחברה.
7 מעיון בפסק הבורר עולה כי כל התחשיב המופיע בעמוד 54 לפסק, לרבות כל
8 הקיזוזים בין הצדדים, נערך בהתאם לחוות דעת המומחה רו"ח רוזנברג.
9 המומחה קבע את שווי החברה, שווי המוניטין וכיו"ב וכן ציין המומחה
10 בחוות הדעת מפורשות כי מחברת ג. בע"מ הועבר סכום של 22,205 ₪ לחובת
11 חב' האחזקות.
12 אשר על כן ובהסתמך על ממצאי חוות דעת המומחה (שהרי לשם כך נועדה
13 ועל מנת לעשות תחשיב כלכלי וחשבונאי) קבע הבורר בעמוד 37 לפסק כי:
14 **"הואיל והסכום הוצא מחב' ג. בע"מ הרי ששליש מהסכום הנ"ל מהווה את
15 חלקה של התובעת, הסכום הינו 7,238 ₪".**
16 על בסיס התחשיב האמור, קבע הבורר כי יש לזקוף לזכות הנתבעת את הסך
17 של 7,328 ₪, המהווה שליש מהסכום שהוצא מהחברה וכשיעור חלקה
18 במניות.
19 אשר על כן לא ברור מדוע טען התובע כי עסקינן ב"יש מאין" שכן הסך הנקוב
20 בחוות דעת המומחה הינו "יש מ-יש".
21 אשר על כן נחה דעתי כי הבורר נימק כדבעי את ההכרעה וכי הפסק מנומק
22 ונהיר וכי אין כל מקום לטענת התובע ולעניין סעיף 24 (6) לחוק הבוררות.
23 כאמור בהכרעתי לעיל, לא קיים חוסר בהנמקה בנושאים העובדתיים
24 והחשבונאיים שבהם הכריע הבורר והדבר מפורט דלעיל.
25 אפילו אם נקבל את הטענה לפיה קיים פגם בפסק הבורר לפי סעיף 24(6)
26 לחוק הבוררות משום שהבורר לא נימקו כדבעי, ולטעמי כאמור אין כזה-הרי
27 שכפי הנטען לעיל יש לבחון האם בעטיו של הפגם, נגרם **עיוות דין** וכאמור
28 בסעיף 26 (א) לחוק הבוררות.
29
30 כך נקבע בדו"ח הוועדה המייעצת לחקיקת החוק (עמוד 19 לדו"ח):

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

1 "לא כל טענה פורמלית, ואפילו היא נכללה ברשימת העילות הנ"ל, תביא
2 בהכרח לידי ביטול הפסק, אם בית המשפט סבור שלא נגרם על ידי כך עוול
3 לבעלי הדין. הוראה דומה הוצעה בס' 193 להצעת החוק סדר הדין הפלילי,
4 תשכ"ג.."

5 המונח עיוות דין יבחן ממקרה למקרה ובהתאם לנסיבותיו ;
6 וכדברי הנשיא א. ברק במ"ח 7558/97 בן ארי נ' מ"י פ"ד נג(1) 433: "מעצם
7 טיבו וטבעו אין הביטוי 'עיוות דין' ניתן להגדרה ולתיחום כלליים: זיהוי
8 והגדרתו ייעשו ממקרה למקרה, על פי נסיבותיו של מקרה לגופו: 'צופנת-
9 הפענח' הוא בצירוף התיבות 'עיוות דין', ובית המשפט יעשה כחוכמתו
10 וכמצפונו" (עמוד 445).

11
12 במקרה דנן וכאמור לעיל, לא מצאתי כי מתקיימות עילות הביטול אליהן
13 הפנה התובע ובכל מקרה, אף אם היה קמטוץ בטענות אלו, הרי שלא
14 שוכנעתי כי ייגרם לתובע עיוות דין אם ייוותר פסק הבוררות על כנו .

הטענה כי הבורר נמנע מלדון בסוגיות שנמסרו להכרעתו

17 31. א. טען התובע כי פסה"ד בערכאה הדיונית שגוי לעניין שומת הרכבים מטעם
18 השמאי לוי יצחק וכי השמאי לא התייחס לכך שהרכבים כוללים אביזרי
19 מיגון

20 וכי השומה לוקה בחסר.

21 ב. הבורר התייחס לסוגיה בעמוד 12 לפסק שם ציין כי:
22 "חוות דעת שנייה ניתנה לאחר שהובא לידיעת המומחה, כי הרכבים הם
23 ממוגני ירי, שביחס אליהם השוק קטן יחסית ומושתת בעיקר באיזורי
24 התנחלויות ומשום שמותר להשתמש ברכבים אלה עד 15 שנה, לעומת רכב
25 רגיל 20 שנה".

26
27 לאחר מכן קבע הבורר את קביעותיו בפרק יז' - בעמודים 28-29 לפסק ;
28 שם נקבע מפורשות כי אכן נפלה שגגה בפסק הדין של כב' השופטת פלאוט
29 בדבר שווי הרכבים ומשהתקבלה חוות הדעת המתוקנת של השמאי לוי
30 יצחק- ניתן לתקן האמור ואין בכך כדי לאיין את פסק דינה של הערכאה
31 הדיונית.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

- 1
2 בהינתן כי הנתבעת נתנה את הסכמתה, הורה הבורר במסגרת הפסק על
3 תיקון שווי צי הרכבים בהתאם לשומת השמאי מחודש אוגוסט 2012 .
4 עיון בשומת הרכבים מיום 20.08.2012 (נספח ו-3 לכתב התביעה) מעלה כי
5 המדובר בשומה מתוקנת- והמתייחסת מפורשות לסוגיית הרכבים ממוגני
6 הירי (ראה סעיפים 5,6 לשומה).
7 ג. זאת ועוד, בחוות הדעת המתוקנת, ביצע המומחה הפחתה ניכרת בשווי צי
8 הרכבים (בין היתר בגין סוגיית המיגון הופחת שווי האוטובוסים) ושווי זה
9 הועמד בפסק הבורר על סך של 7,193,000 ₪ .
10 למען סבר את האוזן- בפסק דינה של כב' השופטת פלאוט הועמד צי הרכבים
11 על סך של 12,548,000 ₪ (ראה סעיף 8 לפסק הדין).
12 כפועל יוצא הוערך שווי חברת ג. בכללותה במסגרת פסק הדין של הערכאה
13 הדיונית על סך של 15,798,000 ₪ ואילו במסגרת פסק הבורר הוערך שווייה
14 של החברה על סך של 8,596,000 ₪ קרי, בוצעה הפחתה ניכרת ביותר בשווי
15 החברה ומשכך כלל לא ברור מהי טענת התובע.
16 זאת ועוד, התובע הגיש למומחה שאלות הבהרה ונענה באריכות ועל כן נראה
17 כי התובע קיבל את יומו גם באספקט הזה.
18
19 הבורר מצא לנכון למנות את רו"ח יואל כהן כמומחה לצורך שערך קרנות .א. 32.
20 השתלמות, קופות גמל, ביטוחי מנהלים וכיו"ב וכן לבחון סוגיית תשלומי
21 המס
22 בגין המוניטין ולהגיש חוות דעת מומחה למשרדו של הבורר בהתאם לקבוע
23 בעמוד 56 לפסק.
24 לטענת התובע, יש לבטל את מינויו של רו"ח יואל כהן מכח חריגה מסמכות
25 ומכח היותו מנגנון פיקוח ובקרה החורג מתפקיד הבורר.
26 ב. כעקרון וכפועל יוצא מהסמכות שהוענקה לבורר דן, כבורר בהליך של
27 ערעור, בסמכותו לפעול עפ"י סעיף 9 לחוק בית המשפט לענייני משפחה,
28 התשנ"ה-1995 הקובע: "לבית המשפט הזן בערעור על פסק דין, או על
29 החלטה של בית משפט לענייני משפחה, יהיו הסמכויות הניתנות, לפי חוק
30 זה, לבית משפט לענייני משפחה, לרבות שמיעת עדויות או הבאת ראיה
31 נוספת, אם הוא סבור שהדבר דרוש לבירור הערעור"

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

1 הגישה הכללית של בתי המשפט היא לעודד מינוי מומחה ומדברי ביהמ"ש
2 העליון על יתרונותיו של מינוי מומחה בית המשפט ניתן גם להסיק,
3 בהשאלה,
4 על תרומתו הפוטנציאלית לבוררות:
5 " משמונה מומחה מטעם בית המשפט, הרי בית המשפט הוא המחליט,
6 אילו מסקנות יש להסיק מחוות-דעתו של המומחה, ובעלי הדין אינם
7 יכולים לדרוש, כי בית המשפט יצמצם עצמו רק לעיון וללימוד של חלקים
8 מחוות-דעתו של השמאי שמונה על-ידינו. בית המשפט הוא הממנה מומחה
9 מטעמו כדי לקבל תמונה מדויקת ומלאה, ואם חוות הדעת של המומחה
10 שמינה מקובלת עליו, רשאי בית המשפט להסתמך על כל חלק אשר כלול
11 בה...מינוי מטעם בית המשפט של מומחה הוא נוהג רצוי שיש לעודדו.
12 כפועל יוצא ממינויו של המומחה כאמור, אין הצדדים צריכים ויכולים
13 להביא ראיות נוספות ולחקור עדים, ובכך שכרם. הצדדים רשאים לדרוש
14 הבהרות מן העד, כאמור בתקנה הרלוואנטית, ואף לחקור אותו.. אולם
15 יכולתם של הצדדים להביא ראיות נוספות מצטמצמת. לצורך העניין
16 שלפנינו יש להוסיף, שגם יכולתם להסתמך על דברי המומחים שלהם
17 מצטמצמת, כי לפני בית המשפט מצויה חוות הדעת של מי שמונה על-ידינו,
18 היינו של מי שאינו מייצג צד בדיון, ובית המשפט הוא הפוסק בעניין כוחה
19 של חוות-דעת של המומחה והוא הקובע מהי המידה, מהו האופן ומהו
20 ההיקף של האימוץ על-ידינו של האמור בחוות הדעת..
21 ע"א 402/85 מרקבוץ נ' עיריית ראשון לציון פ"ד מא(1) 133 בעמוד 139 .

22
23 נושא העד המומחה מוסדר בפיסקה יב' לתוספת לחוק הבוררות; לפיה
24 הבורר
25 מוסמך למסור עניין לחוות דעתו של מומחה, אך זאת לאחר שנתן לבעלי
26 הדין
27 הזדמנות נאותה לטעון טענותיהם.
28 לא ברור מה דופי מצא התובע במינוי רו"ח לצורך בחינת שווים וערכם של
29 הקרנות והקופות של הצדדים שהרי אין הדבר בתחום מומחיותו של הבורר
30 /או של ב"כ הצדדים ואולם ככל וטוען התובע כי מינויו של רו"ח יואל כהן
31 נעשה שלא בהתאם למנגנון הקבוע בסעיף יב' לתוספת ונוכח הסכמת

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

- 1 הנתבעת, מורה כי ביהמ"ש יפקח על עבודתם של המומחים ועפ"י הוראות
2 הדין.
3
- 4 33. א. באשר לטענת התובע כי הבורר לא התייחס לבקשה לביטול עיקולים שהוגשה
5 לו – אף כאן לא מצאתי ממש האמור.
6 עסקינן בעיקולים אשר הטיל בית המשפט בתביעת איזון המשאבים ולצורך
7 הבטחת חלקה של הנתבעת בחברה.
8 ב. בישיבה שהתקיימה בפני הבורר ביום 17.12.2013 דן הבורר בבקשת התובע
9 ובעמדת הנתבעת וזאת על פני למעלה משלושים עמודי פרוטוקול (ראה עמוד
10 41 ואילך).
11 לטענת הנתבעת, אמור היה התובע לחזור אל הבורר עם שווי הרכבים וזאת
12 על מנת שניתן יהא להחליף את העיקול הכללי בעיקול על מספר רכבים
13 ספציפי ולטענתה – עד היום לא ניתנה התשובה האמורה.
14 אין בידי ביהמ"ש לבחון הטענה ואולם נוכח העובדה כי ההליכים לא
15 הסתיימו וכי זכויות הנתבעת טרם הובטחו בערובה חלופית, לא מצאתי כל
16 מקום לביטול העיקולים שהוטלו; ככל ויעתור התובע בבקשה מפורטת ויציע
17 עיקול חלופי לזה שהוטל ו/או ערובה אחרת – הבקשה תיבחן.
18
- 19 34. א. באשר לטענת התובע כי הבורר "ערב את היוצרות" בסוגיית המיסוי ולא
20 הביא
21 בחשבון את סוגיית המיסוי הכרוך באיזון המשאבים – אך טענה זו דינה
22 להידחות.
23 ב. בסעיף יט' (עמוד 31 לפסק), דן הבורר בטענת התובע לפסול את חוות דעת
24 המומחה המתעלמת לדידו ממרכיב המס. שם קובע הבורר כדלקמן:
25 "טענה זו חסרת כל בסיס, ברור הדבר שאם העסקה הנ"ל תחויב במס צריך
26 לשלמו, ומה אם תבקש המשיבה לקבל את המניות גופן, האם גם אז יש
27 לשלם את המס ואז אין לפסול את חוות הדעת גם לטעמו של המערער? זאת
28 ועוד, אם המשיבה תקבל את שווי המניות או את המניות גופן? זו שאלה
29 משפטית אשר תחילה יש להכריע בה בהליך הבוררות והדבר אינו מעניינו
30 של המומחה."

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

1 בהמשך בעמוד 53 לפסק בעניין איזון המשאבים ולאחר שהבורר סקר את
2 הפסיקה בעניין, הכריע הבורר כי מן הראוי לקבוע שהנתבעת תקבל את
3 חלקה בחברה- לפי שווי המניות ובהתאם לשווי שנקבע בחוות דעת המומחה.
4 עוד הוסיף הבורר: "אם העסקה תחוייב במס, יש לשלמו".
5 ג. כן הוסיף הבורר בעמוד 55 לפסק ולעניין שווי המס אשור אמור להיות
6 משולם בגין מוניטין החברה, נקבע מהו חלקה של הנתבעת וכי חלק זה יופקד
7 בידיה הנאמנות של באת כוחה.
8 ד. לבסוף וכאמור לעיל, הורה הבורר על מינוי רו"ח יואל כהן ועל מנת לבחון
9 את
10 סוגיית התשלום לרשויות המס וכי שני הצדדים יישאו בשכר טרחת
11 המומחה
12 בעניין.
13 נוכח האמור לעיל, לא ברורה טענת התובע כי הבורר "התעלם" ונמנע
14 מהכרעה בסוגיית המיסוי;
15 יוזכר כי התובע טען מחד כנגד הכרעת הבורר בתחום המיסוי ובטענה כי אינו
16 מומחה בדבר ומאידך גיסא טען כנגד מינוי רו"ח על ידי הבורר לעריכת
17 חישוב המיסוי ועתר לביטול המינוי.
18 דהיינו נראה כי התובע מבקש לאחוז בשני קצותיו של המקל- מבקש כי
19 הבורר לא יכריע בסוגיית המיסוי שכן אין הוא מומחה לכך ומנגד מבקש כי
20 הבורר לא ימנה מומחה לעשות זאת במקומו.
21 ככל וסוגיית המיסוי תיוותר פתוחה ולאחר בחינת רואה החשבון שמונה,
22 רשאים יהיו הצדדים לעתור בהתאם.

הטענה כי הבורר פעל בניגוד עניינים ותוך פגיעה בכללי הצדק הטבעיים

25
26 35. א. טוען עוד התובע, כי יש לבטל את פסקי הבוררות מכוח סעיף 24(10), סעיף
27 24 (11), סעיף 30 וסעיף יד' לתוספת הראשונה לחוק הבוררות וזאת עקב
28 התנהלות הבורר שלקתה לדידו בהפרה של חובת האמון והנאמנות שהוא חב
29 לצדדים.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

- 1 לטענת התובע, ההליך כולו היה "משחק מכור" לטובת הנתבעת, כי הבורר
2 הקדים וגיבש דעה בטרם הסתיימו ההליכים והפנה להתבטאויות של הבורר
3 לכאורה אשר נאמרו לטענתו בתום הישיבה שהתקיימה ביום 11.03.2014.
4 כפי שהעיד התובע עצמו, הרי שאין כל תיעוד למילים אשר ייחס הוא לבורר
5 ואלו לא נכתבו בפרוטוקול.
6 מדברי התובע עולה כי טענותיו מתייחסות לניסיון הפשרה שעשה הבורר
7 בתום ישיבת אותו יום; מטבע הדברים ניסיון פשרה כגון זה מתנהל off the
8 record וממקרא הפרוטוקול עולה כי **התובע דווקא תמך בניסיון פשרה וטען**
9 **כי הוא מסכים לניהול מו"מ.**
10 לא זו אף זו, הלכה היא כי התבטאויות ביהמ"ש ובהשאלה- במקרה של
11 בורר- במסגרת ניסיון פשרה אין בהם כדי להעיד על דעה נחרצת שגיבש
12 ביהמ"ש ואין בהם כדי לחסום את שיקול דעתו הפתוח של השופט ו/או
13 הבורר במקרה דנן.
14 כך נכתב בע"א 3214/12 דליה גורן נ' פריאל פאר [פורסם בנבו] (פס"ד מיום
15 03.06.2012) מפי כב' הנשיא (דאז) א. גרוניס:
16 "התבטאויות בית המשפט, ככל שנאמרו, שכן אין להן תיעוד בפרוטוקול
17 (אולם אינן מוכחות על ידי המשיבים) נאמרו במהלך ניסיונות הגישור בין
18 הצדדים. אין בהן, כשלעצמן, כדי להביא לפסילת שופט.
19 התבטאויות אלו נועדו לייעל את הדיון ולהביא להבנות בין בעלי הדין.
20 מדובר בהתבטאויות לכאוריות בלבד. התבטאויות והחלטות המתקבלות
21 בשלב מוקדם של ההליך, בטרם שמיעת טענות והבאת ראיות, ממילא אין
22 לראות בהן, דרך כלל, משום חריצת דעה ממשית שאינה ניתנת לשינוי
23 ולשכנוע (למשל, ע"א 2725/11 פלוני נ' פלוני (לא פורסם, 6.6.2011); ע"א
24 2116/08 אהרון כובשי נ' מיכאל אסרף (לא פורסם, 25.5.2008); יגאל מרזל
25 דיני פסלות שופט 179-180 (2006))."
26 ג. פי ההוראה הקבועה בסעיף 30 לחוק הבוררות, בורר שהתמנה על ידי
27 הצדדים מחויב לנהוג כלפיהם בנאמנות, כאשר הפרה של חובת הנאמנות על
28 ידי בורר עשויה להוביל להטלת חובה על בורר לפצות על בעלי הדין.
29 מחובת הנאמנות של הבורר קמה גם חובת הגילוי של הבורר אשר הפרתה,
30 בנסיבות מסוימות, עלולה להוביל לתוצאה אשר תצדיק אף היא את העברת

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

- 1 הבורר מתפקידו, בשל אי היותו ראוי לאמון הצדדים, בהתאם לעילה
2 המפורטת בסעיף 11 (א) לחוק הבוררות.
- 3 ד. ההוראה האמורה מקימה כאמור את חובתו הבסיסית של בורר לנהוג כלפי
4 הצדדים בנאמנות והיא מטילה עליו את החובה להימנע ממצב של ניגוד
5 עניינים ולהימנע ממצב שיקים חשש ממשי למשוא פנים.
6 ראה: **אוטולנגי**, בעמוד 443 .
- 7 ה. במקרה דנן לא מצאתי כל בסיס לטענות התובע כי הבורר הפר את חובת
8 הנאמנות שלו כלפי הצדדים ו/או כי פעל בניגוד עניינים.
9 לא התרשמתי כי הבורר גילה דעה נחרצת בטרם הסתיימו ההליכים ו/או כי
10 גיבש דעתו בטרם עת.
- 11 לא זו אף זו ראוי לציין כי בהמשך לאותה ישיבה אמורה, הגיש התובע לבורר
12 בקשה לפסילתו; לאחר קבלת עמדת הנתבעת דן הבורר בטענות במסגרת
13 החלטתו מיום 28.05.2014 ודחה את הבקשה בקבעו כי "**הכל פתוח**" וכי לא
14 גיבש דעה.
- 15 ו. סעיף י"ד לתוספת הראשונה לחוק הבוררות, מסמיק את הבורר לפעול בדרך
16 הנראית לו מועילה ביותר להכרעה צודקת ומהירה של הסכסוך, במידה שלא
17 הוחלט אחרת ע"י הצדדים ובמקרה דנן לאחר ששקלתי בכובד ראש את
18 החומר הראיתי ואת מכלול טיעוני הצדדים בויקה למכלול ההחלטות
19 שניתנו ע"י הבורר בעניינים דיוניים, סבורני כי הבורר לא חרג מאותה סמכות
20 שניתנה לו בסעיף י"ד הנ"ל, בכל העניינים הדיוניים הנ"ל.
- 21 ז. הפסיקה החילה את המבחנים הנוקשים החלים בעניין פסלות שופטים, גם
22 על
23 בורר במסגרת תפקיד זו.
- 24 הדברים שיובאו להלן, נאמרו אמנם לעניין העברת שופט מתפקידו ואולם
25 המבחנים לקביעת משוא פנים, ניגוד עניינים וטענות התובע בעניין, רלוונטיות
26 אף להליך דנן וכך נקבע:
- 27 "**המבחן למשוא פנים אינו סובייקטיבי, כלומר אין די בחשד מצד בעל-דין.**
28 **המבחן הוא אובייקטיבי, כלומר נדרשת אפשרות ממשית של משוא פנים**
29 **לדעת אדם סביר. אם אין אפשרות כזאת, אלא רק טענה מצד בעל-דין**
30 **החושש למשוא פנים, לא זו בלבד ששופט אינו חייב לפסול עצמו, אלא אף**
31 **אין הוא רשאי לפסול עצמו. ... אכן, בכל מקרה של טענת משוא פנים,**

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

1 הנובעת מהתנהגות או מהתבטאות של שופט במהלך הדיון, יש לאזן בין
2 האינטרס של מראית פני הצדק בניהול הדיון לבין האינטרס של ניהול
3 הדיון באופן תקין. ... דין זה חל לא רק לגבי הליכי שפיטה בבית-המשפט,
4 אלא גם לגבי הליכים דומים בגופים אחרים".

5 עש"מ 43/01 דרוויש נ' נציב שירות המדינה, פ"ד נה(3) 817, 822 .

6 ח. במקרה דנן, עברה התנהלות הבורר את מבחן "מראית פני הצדק".
7 הסיטואציה השגרתית אותה תיאר התובע בטענותיו כנגד התנהלות הבורר,
8 כלל איננה מתקרבת לחלופות הקיצוניות להחלת המבחן הנ"ל המתוארות
9 ברע"ב 10349/08 מדינת ישראל נ' סמיר גנאמה, אליהם הפנה כב' הש'
10 דנציגר ב ברע"א 296/08 ארט-בי חברה בערבות מוגבלת (בפירוק) נ' עזבון
11 המנוח ג'ק ליברמן ז"ל, [פורסם בנבו] (פס"ד מיום 11.2.2010).

12 ט. אציין כי התובע הגיש בקשה להעברת הבורר מתפקידו (תמ"ש 17985-01-
13 15),
14 אשר נדחתה על ידי ביהמ"ש דכאן; גם ערעור לביהמ"ש המחוזי על ההכרעה,
15 נדחה וכך אף בקשת רשות הערעור לביהמ"ש העליון.
16

17 י. בשולי הדברים אולם לא בשולי חשיבותם אציין כי הצדדים כאמור מנהלים
18 הליכים מזה 11 שנים, התחלפו שופטים, התחלפו עורכי דין, מונה בורר,
19 התבקשה פסילתו ועוד היד נטויה.

20 במסגרת ה"פ 1173/06 (מחוזי ת"א) עמותת משכן שמעון ואח' נ' הרב שמעון
21 ברזילי ואח' [פורסם בנבו] (פס"ד מיום 12.05.2008) דנה כב' השופטת ד.
22 לפל בבקשה לביטול פסק בורות במקרה בו ניהלו הצדדים הליכים בפני כל
23 ערכאה אפשרית:

24 "לאור כל ההליכים המתנהלים והקושי אותו מציין השופט נתן נחמני
25 במציאת בורר שיזכה לאמון שני הצדדים, כבר איני בטוחה אם הצדדים
26 מעוניינים לסיים את ההתדיינות ביניהם באמת ובתמים, או שמא ברצונם
27 לפחות בשלב זה להתיש איש את רעהו בכל הערכאות האפשריות"
28

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ב 58561-10-15 ג. נ' ג. ואח'

1 מצאתי ליעץ לצדדים בסיום דבריי, לחדול מלהתיש איש את רעהו, לקבל
2 את הכרעת הדין ולהמשיך איש איש לדרכו בשלווה ושלו.

3

4

סוף דבר

5 36. א. לא מצאתי כל טעם בטענות התובע המביאות לכדי ביטול פסק הבורר שבנדון
6 ומשכך אני מורה על דחיית התובענה.

7

8 ב. כמפורט בסעיף 27 דלעיל וככל ויעמוד התובע על מינוי שמאי מקרקעין
9 לצורך

10 שומת דירת המגורים, מורה על הצדדים לפנות למשרדו של הבורר וכאמור
11 בסעיף ג' בעמוד 56 לפסק הבורר.

12

13 ג. כן מורה כי ביהמ"ש יפקח על עבודתם של המומחים אשר מונו בפסק הבורר
14 ועפ"י הוראות הדין.

15

16 ד. מחייבת התובע בהוצאות הנתבעת על סך 35,000 ₪.

17

18 מתירה פרסום פסק הדין, בהשמטת פרטים מזהים.
19 התיק ייסגר.

20

21

22 ניתן היום, כ"ד אדר תשע"ז, 22 מרץ 2017, בהעדר הצדדים.

23

מירה דהן, שופטת, סגנית נשיא

24

25

26

27